

31 mei 2020
Pinksteren, jaar A
Rood
Thema: de Geest waait
leper
Voorganger: Ds. Jo Jan Vandenheede

'T is feest vandaag, 't is pinksterfeest (683)

't Is feest vandaag, 't is pinksterfeest,
Wij staan in vuur en vlam,
want Hij, die bij ons is geweest,
werkt verder aan zijn plan.

Wij weten het nu zonneklaar:
Al ging hij van ons heen,
Wat Hij beloofd heeft, maakt Hij waar;
Wij zijn niet meer alleen.

Wij gaan op weg, de wereld rond,
Er is geen houden aan.
De woorden gaan van mond tot mond,
Voor ieder te verstaan.

De wonderen zijn om ons heen
Ze waaien op de wind.
't is feest vandaag, voor iedereen:
een nieuwe tijd begint!

Openingsvers

Zend uw adem en zij worden geschapen, zo geeft u de aarde een nieuw gelaat. Halleluja.
(Ps. 104:30)

Jezus zei: "Want waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun
midden." (Mt. 18:20)

Kom met uw Geest, o God, en richt onze harten op u en open onze geesten voor uw
aanwezigheid.

Votum en genadegroet

Gelukkig wie de God van Jacob tot hulp heeft,
Wie zijn hoop vestigen op de heer, zijn God,
Die hemel en aarde heeft gemaakt,
De zee en alles wat daar in leeft,
Hij die trouw is tot in eeuwigheid.
De Heer zal mij altijd beschermen,
Heer, uw trouw duurt eeuwig,
Laat het werk van uw handen niet los.

(Ps. 146:5-6, 138:8)

Genade zij u en vrede van God, onze vader, en van de Heer Jezus Christus. (i Kor. 1:3)
Amen.

Inleiding

Beste broeders en zusters, beste mensen,

Goedemorgen. Hartelijk dank eerst en vooral voor de fijne uitnodiging om hier vanmorgen op deze hoogdag te mogen voorgaan in Woord en Sacrament.

En dit Woord en Sacrament worden ons gratis en voor niks geschonken, door een God die wij Vader mogen noemen, een God die Abba heet. Want deze God schenkt liefde, onze God is liefde. God is werkzaam, heilzaam, aanwezig door zijn Geest.

En die Geest waait.

Vaak lijkt het wel dat de Geest de actiefste Persoon van de Drievuldigheid is, de ondeugendste soms ook, die bij de pinken is, radicaal kan zijn, luid en krachtdadig, maar ook een fluistering, een streling, een intimiteit.

Stellen wij ons open voor deze waaiende Geest, die grenzen doorbreekt en inspiratie brengt en vrede, deze waaiende Geest die in Woord en Sacrament aanwezig is en daar goddelijk werk doet.

Stellen wij ons dan ook open voor dit geschenk, dit mirakel van Woord en Sacrament, zodat en opdat ook wij onszelf liefdevol voor de naaste kunnen openstellen.

Lied: Als de wind die waait met vlagen

Als de wind die waait met vlagen,
Zo verrassend waait de Geest,
Soms een storm, met donderslagen,
Soms een stem: Wees niet bevreesd!
Soms een vlam, een vonk van boven,
Soms een haard die laait van vuur,
Soms een lamp die uit kan doven,
Soms een glans van korte duur.

Soms een wolk die gul wil geven
Schaduw op geblakerd land,
Soms een zon die, hoogverheven,
Zindert op het mulle zand;
Bron van lachend, levend water,
Bedding, beek, rivier, fontein,
Stroom van heil – maar even later
Ogedroogd en weer woestijn.

Als een woord dat weg wil wijzen,
Richting geeft en ruimte biedt,
Als een brood, een vaste spijs,
Sóms, soms éven – soms ook niet.

Soms, soms lijkt geen wind te waaien,
Alles tevergeefs geweest
Totdat weer in lichterlaaie
Vonkt en vlamt: het vuur, de Geest

Zondagsgebed

God, die vandaag de harten van uw gelovigen onderwijst door de influistering van uw Heilige Geest,
Geef dat wij door die wijsheid verstaan wat recht is, en ons door die troost en kracht altijd gedragen weten;
Door Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer, die met u leeft en regeert, in de eenheid van de Geest, een God, tot in eeuwigheid. Amen.

Boete en Vergeving:

Wij horen uit de Wet, daarna bidden wij het kyriegebed d.m.v. Psalm 119, afgewisseld met Heer ontferm u-Christus ontferm u, en ik nodig u uit om dit telkens mee te zeggen.
Aansluitend zingen wij staande het glorialied 705:1 en 4.

In Mattëus 22 zegt Jezus: Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf. Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Wet en de Profeten staat.

Wees genadig, Heer, en hernieuw ons.

...

Kyriegebed: Ps. 119:33-35, 39-41

33Onderwijs mij, Here, de weg uwer inzettingen,
dan zal ik die bewaren ten einde toe.

Heer ontferm U, Christus ontferm U

34Geef mij verstand, dan zal ik uw wet bewaren,
en haar van ganser harte onderhouden.

Heer ontferm U, Christus ontferm U

35Doe mij het pad uwer geboden betreden,
want daarin heb ik lust.

Heer ontferm U, Christus ontferm U

39Wend mijn smaadheid af, die ik vrees,
want uw verordeningen zijn goed.

Heer ontferm U, Christus ontferm U

40Zie, naar uw bevelen verlang ik,
maak mij levend door uw gerechtigheid.

Heer ontferm U, Christus ontferm U

41Dat uw goedertierenheid over mij kome, o Here,

uw heil naar uw belofte...

**Heer ontferm U, Christus ontferm U.
Amen.**

...

God kent uw fouten en vergeeft ze, u mag als herschapen mensen voor hem staan.

Lied: Ere zij aan God, de Vader (705:1 en 4)

Ere zij aan God, de Vader,
ere zij aan God, de Zoon,
eer de Heil'ge Geest, de Trooster,
de Drie-eenge in zijn troon.
Halleluja, halleluja,
de Drie-eenge in zijn troon!

Ere zij de Heer der eng'len,
ere zij de Heer der kerk,
ere aan de Heer der volken;
aard' en hemel looft uw werk!
Halleluja, halleluja,
looft de Koning, heel zijn kerk!

Halleluja, lof, aanbidding
brengen eng'len U ter eer,
heerlijkheid en kracht en machten
legt uw schepping voor U neer.
Halleluja, halleluja,
lof zij U, der heren Heer!

Evangelielezing: Johannes.14:15-27

15. Als jullie Mij liefhebben, zul je ter harte nemen wat Ik jullie opdraag. **16.** En Ik zal de Vader vragen jullie een andere Helper te geven, die voor altijd met jullie zal zijn, **17.** de Geest van de waarheid. De wereld kan Hem niet ontvangen, omdat ze Hem niet ziet en ook niet kent; jullie kennen Hem wel, want Hij blijft bij jullie en zal in jullie zijn. **18.** Ik laat jullie dus niet verweesd achter: Ik kom bij jullie terug. **19.** Want nog maar een korte tijd en de wereld ziet Mij niet meer, terwijl jullie Mij wel zullen zien, want evenals Ikzelf zullen ook jullie leven. **20.** Op die dag zul je inzien dat Ik in mijn Vader ben, en dat jullie in Mij zijn zoals Ik in jullie ben. **21.** Wie zich aan mijn opdracht gebonden weet en haar ter harte neemt, die is het die Mij liefheeft, en wie Mij liefheeft zal ondervinden hoe de Vader hém liefheeft, en ook Ik zal hem liefhebben en Mij aan hem openbaren.' **22.** Judas – niet Judas Iskariot – vroeg: 'Heer, hoe komt het dat U zich wel aan ons, maar niet aan de wereld gaat openbaren?' **23.** Jezus gaf hem ten antwoord: 'Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord ter harte nemen; dan zal mijn Vader hem liefhebben en zullen We bij hem ons verblijf gaan houden. **24.** Wie Mij niet liefheeft, neemt mijn woorden niet ter harte. Het woord dat jullie horen, is echter niet mijn woord, maar dat van de Vader die Mij gezonden heeft. **25.** Dat is het wat Ik jullie te zeggen had, nu Ik nog bij jullie ben. **26.** De Helper die de Vader jullie in mijn naam zal zenden, zijn heilige Geest, zal jullie verder in alles onderrichten: Hij zal jullie alles laten begrijpen wat Ik jullie gezegd heb. **27.** Vrede laat Ik jullie na, mijn eigen vrede geef Ik jullie, een andere dan de wereld te bieden heeft. Je moet je dus niet zo laten verontrusten en de moed niet verliezen.

Preek

Het gekke aan de wind is, dat we vaak niet weten vanwaar en waarheen hij waait. Je zou denken dat het van A naar B gaat, maar zo voelt het alleszins niet.

De Geest, zij waait ooit, vaak uit en naar verrassende richtingen.

Wat gebeurt er dan? Spreekt de Geest even verrassend als zij waait, en vernieuwend? Spreekt de Kerk nog?

De zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren noemt men soms Wezenzondag, omdat de discipelen nog maar eens verweesd achterbleven.

Ze hadden het al eens meegemaakt, na de kruisiging, die angst, die teleurstelling, dat gevoel van eenzaamheid, versuft, verdoofd, omdat hun hele leven in elkaar was gestuikt. Dan gebeurde de opstanding en Jezus was terug, hun levens waren opnieuw zoals die hoorden te zijn.

Veertig dagen later was het weer van dat. Veertig dagen lang was Jezus bij hen gebleven, had met hen gegeten, had hen dingen geleerd, met hen gesproken. Dan gebeurde Hemelvaart en was hij weg. Had hij niet beloofd dat niet meer te doen? Hij had hen nog maar eens verlaten, versuft, verdoofd, alleen.

Opnieuw zaten ze daar, samen, in die opperkamer, angstig, twijfelend, ineengedoken, verstopt. Toen kwam de Geest.

De Geest, zij waait nog steeds.

De Geest daalde neer met enkele indrukwekkende speciale effecten en duwde de discipelen naar buiten, om de menigte die was samen gekomen te ontmoeten en aan te spreken. De menigte was ver van homogeen en heel waarschijnlijk waren het niet allemaal joden of bekeerlingen. Deze mensen kwamen van overal en sommige hadden hun hele leven in Jeruzalem gewoond, sommigen waren diep geraakt en onder de indruk, anderen maakten bitsige opmerkingen. Een bonte menigte, net zoals in de Kerk.

Spreekt de Kerk nog de taal van mensen? Spreekt zij over de Eeuwige die ver lijkt. Spreekt zij over de Aanwezige die heel nabij is? Spreekt zij waarheid? Heeft de Kerk nog iets te zeggen?

Hoe spreken we over mensen die vanuit alle hoeken van de wereld komen, elk met een eigen levenswandel, een eigen verhaal? Vluchtelingen, economische migranten, zij die zoeken, zei die twijfelen, atheïsten, andere geloofsbelijdenissen, andere religies... Spreken we oordelend of uitnodigend?

Spreken we nog in een taal die mensen verstaan, over een God die aanwezig is over een God die hen verstaat, hen begrijpt? Laten we ons nog horen? Nemen we het op in woord en daad voor de eenzamen, de depressieven, de verslaafden, de thuislozen, al wie genegeerd wordt, al wie geen stem heeft? Laten we de Geest haar werk nog in ons doen, ons in vuur en vlam zetten, om ons te engageren, om allen uit te nodigen in onze kerken, onze huizen, onze landen?

Een van de belangrijkste woorden in elke taal is ongetwijfeld het woord 'welkom'. Laat ons het opnieuw en opnieuw zeggen! Laat ons uitnodigen zijn en naar buiten gaan en spiritueel en lichamelijk de liefde van God vertegenwoordigen, laat ons net als de Geest over mensen neerdalen! Om hen uit hun schulp te halen, om hen naar binnen te brengen, om hen op te richten en een plaats te gunnen, zodat ze zelf kunnen spreken, zelf kunnen uiten, verdedigen, enzovoort.

Sprak God niet bij de Schepping?

Werd alles niet geschapen door het Woord?

Is het Woord niet Christus?

Is Christus niet God?

Is God niet liefde?

Daarom, het Woord is liefde en onze woorden, de woorden van de Kerk moeten ook liefde zijn.

Onze woorden moeten hoop brengen, niet angst.

Onze woorden moeten liefde uitspreken niet onverschilligheid.

Onze woorden moeten genade verkondigen, geen oordeel.

Onze woorden moeten opbouwen, niet afkraken.

Onze woorden moeten scheppen, niet leeg laten.

Daarom is Pinksteren een feest van communicatie, van interactie, van engagement, van uit de *box* denken, buiten de lijntjes kleuren en uit onze comfortzone stappen.

Wij moeten waaien!

Pinksteren is het hoogfeest dat garandeert dat het werk van de drie-ene God nog steeds gaande is, dat het niet afgelopen is, dat het voortduurt, en die roeping hebben wij ook: niet opgeven, niet bij de pakken neer zitten, genieten, leven, streven voor recht en vrede, dienen, mensen zijn en christen zijn. Of blijft dat dode letter? Ongeïnspireerd, saai, vastgeroest, verweesd en ineengedoken, verborgen in onze gebouwen.

Veni Creator Spiritus! Kom, Schepper-God!

Zing van de Vader, die in den beginne (304)

Zing van de Vader die in den beginne
de mensen schiep, de dieren en de dingen:

Hemel en aarde wil zijn naam bezingen:

Houd Hem in ere!

Zing van de Zoon, het licht voor onze ogen,
Bron van geluk voor wie Hem wil geloven:

Luister naar Hem het woord van alzo hoge:

Houd Hem in ere!

Zing van de Geest, de adem van het leven,
Duurzame kracht die mensen wordt gegeven.

Waar wij ook gaan, wij hebben niets te vrezen:

Houd Hem in ere!

Collecte

De Commissie Kerk en Wereld van de VPKB heeft een partnerschap met de Presbyteriaanse Kerk van Rwanda (EPR). Dit land wordt momenteel dubbel getroffen door zowel Covid-19 als zware stortregens.

De situatie is ernstig: er zijn al vele doden gevallen en huizen, scholen en infrastructuur zijn vernield. Het land heeft spirituele en financiële steun nodig. De Kerk en de wereld doen een beroep op uw solidariteit.

Uw giften kunnen worden overgemaakt op de VPKB-rekening: BE29 0680 7158 0064 met de mededeling "Overstromingen Rwanda".

Let op: Dit is niet het rekeningnummer van de kerk van Ieper, maar het rekeningnummer van de landelijke kerk.

U heeft nu de mogelijkheid om uw gaven te schenken, moge God ook dit onderdeel van onze dienst zegenen.

Voorbedes

Wij bidden voor Gods universele Kerk, dat zij groeien mag naar waarheid en eenheid. Wij bidden in het bijzonder de VPKB, de lutherse en anglicaanse kerken en de oecumene in deze vredesstad.

Wij bidden voor ons staatshoofd en de regeringen van dit land.

Wij bidden voor gerechtigheid en vrede.

Wij bidden voor hen die werken en zorgen voor anderen: ziekenhuispersoneel, ambulanciers, hen die in het leger dienen, de brandweer en de politie.

Wij bidden voor onze zieken.

Wij bidden voor hen die de dood naderen, verwelkom hen met open armen en troost al wie achterblijven.

Amen.

SACRAMENT

Uitnodiging naar de Tafel - staan

Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. (Mt. 11:18)

Sursum corda, prelatie, Sanctus

De Heer is hier aanwezig. **De Heer is hier onder ons.**

Wij verheffen ons hart. **De Heer verdient onze aandacht.**

Wij danken de Heer. **De Heer verdient onze dankbaarheid.**

U bent onze dankbaarheid waardig, nabije en aanwezige God.

Wij danken en zegenen u door Jezus Christus, onze Heer.

Hij is het Brood van Leven dat uit de hemel tot ons komt.

Wie naar hem toe gaat, zal nooit meer honger hebben, en wie in hem vertrouwt, zal nooit meer dorst hebben.

Daarom, tezamen met hier en nu en ooit en overal, prijzen wij uw naam en zingen:

Heilig, heilig, heilig (985)

Heilig, heilig, heilig, hemelhoog verheven
Boven ons mensen: de naam van God de Heer!
Heilig, heilig, heilig, Schepper van de wereld,
Mensen beneden zingen U ter eer!

Heilig, heilig, heilig, maker van de sterren,
Zonnen en manen en heel het firmament!
Heilig, heilig, heilig, mateloze ruimte,
Machten en krachten, maak zijn naam bekend!

Heilig, heilig, heilig, bron van alle leven,
bloemen en bomen en al wat adem heeft!
Heilig, heilig, heilig, Vader van ons allen,
Eerste en laatste, U dankt al wat leeft!

Eucharistisch gebed i

Gezegend, Schepper van alles.
Gezegend, Heer van ruimte en tijd.
Gezegend, oorsprong en doel van alles wat bestaat.
U bent als een vader en moeder voor ons.
U heeft ons geroepen om uw medewerkers te zijn, hier op aarde.
Gezegend, liefdevolle en aanwezige God.
Wij danken u voor Jezus Christus, die u gezonden hebt om te dienen en om leven te geven, aan de gevangene de vrijheid te verkondigen en uw rijk te delen met allen die het mogen ontvangen.
Hij heeft ons leven geleefd en is onze dood gestorven.
Wij weten dat hij, in heerlijkheid met u, altijd voor ons bidt en dat hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden op de dag die u heeft beslist.

Instellingswoorden

Want in de nacht, waarin hij werd overgeleverd, nam de here Jezus het brood, sprak de dankzegging uit, brak het, gaf het aan zijn discipelen en zei: Neem en eet, dit is mijn lichaam dat voor u wordt geven, doe dit tot mijn gedachtenis.

Evenzo, na de maaltijd, nam hij de beker, sprak de dankzegging uit, gaf het aan zijn discipelen en zei: Drink hier allen uit, dit is de beker van het nieuwe verbond in mijn bloed, dat voor u en voor velen wordt vergoten, tot de vergeving van de zonden, doe dit, zo dikwijls u die drinkt, tot mijn gedachtenis.

Lied: Agnus Dei

Lam van God, Lam van God
dat de zonde der wereld draagt.
Heer, ontferm U,
Heer, ontferm U

Heer, ontferm U
Heer, ontferm U over ons.
Lam van God, Lam van God,
dat de zonde der wereld draagt
Heer, ontferm U
Heer, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons
Lam van God, Lam van God,
dat de zonde der wereld draagt.
Heer, geef vrede,
Heer, geef vrede
Heer, geef vrede
Heer, geef vrede overal.
Heer geef vrede overal

Eucharistisch gebed ii

Nabije en aanwezige God, stort uw Geest over ons, en over deze gaven van brood en wijn, zodat wij mensen worden die hongeren en dorsten naar zijn gerechtigheid.

Geef deze wereld, die wij liefhebben, een nieuw aangezicht van rechtvaardigheid en vrede, waar mensen overal in eenheid leven.

Geef ons, door Jezus Christus, de vrede die wij zelf niet kunnen brengen.

Hij is de Zoon, hier in ons midden, de nieuwe menselijkheid, onze toekomst en onze hoop.

Door hem zegenen wij u.

Door uw Heilige Geest loven wij uw naam, nu en alle dagen, tot in eeuwigheid.

Amen.

Vredegroet

Jezus zei: Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan.
Maak je niet ongerust en verlies de moed niet. (Jn. 14:27)

Geven wij elkaar een teken van Gods vrede.

Uitdeling brood en wijn

Onze Vader in de hemel (1006)

Onze Vader in de hemel,
U staat zorgzaam om ons heen.
Geef dat alle mensen weten:
Zoals U is er maar één.
Doe ons telkens weer geloven
In een wereld zonder pijn,
In uw rijk dat eens zal komen
En dat soms te zien kan zijn.
Help ons samen goed te leven
En te doen wat U graag wilt.
Geef ons elke dag te eten
Tot de honger is gestild.

En vergeef ons wat we fout doen,
Net als wij niet blijven staan.
Bij de fouten van een ander
Maar weer samen verder gaan.
Help ons om te zien wat goed is
En wat slecht is, boos of naar.
Geef dat wij het juiste kiezen,
Dat we goed zijn voor elkaar.
Onze Vader, wij geloven,
Dat U onze wereld leidt.
Met uw licht helpt U ons verder.
Hier en nu en straks. Altijd.
Amen.
Amen.

Zegen

24Moge de Heer u zegenen en u beschermen,
25moge de Heer het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn,
26moge de Heer u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.

(Num. 6:24-26)

Vader, + Zoon, en Heilige Geest.
Amen.

Slotlied – Wij leven van de wind

Wij leven van de wind
Die aanrukt uit den hoge
En heel het huis vervult
Waar knieën zijn gebogen,
Die doordringt in het hart,
In de verborgen hof,
En uitbreekt in een lied
En opstijgt God ten lof.

Wij delen in het vuur
Dat neerstrijkt op de hoofden,
De vonk die overspringt
Op allen die geloven.
Vuurvogel van de vloed,
Duif boven de Jordaan,
Versterk in ons de gloed,
Wakker het feestvuur aan.

Wij teren op het woord,
Het brood van God gegeven,
Dat mededeelzaam is
En kracht geeft en nieuw leven.
Dus zeg en zing het voort,
Geef uit met gulle hand
Dit manna voor elk hart,
Dit voedsel voor elk land.